

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **O. V.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Praha 3, Olšanská 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2015, č. j. 1 A 14/2015 - 24, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 26. 10. 2014, č. j. KRPA-406815-20/ČJ-2014-000022, bylo žalobci (dále jen „stěžovatel“) podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou nelze stěžovateli umožnit vstup na území členských států Evropské unie, na 1 rok. Počátek doby, po kterou stěžovateli nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byl stanoven podle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců od okamžiku, kdy pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky. Současně byla stěžovateli stanovena doba k vycestování dle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, a to do 20 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí. Podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců správní orgán I. stupně dále rozhodl, že se na stěžovatele nevztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 citovaného zákona.

K odvolání stěžovatele rozhodnutím ze dne 29. 1. 2015, č. j. CPR-20130-2/ČJ-2014-930310-V234, změnila žalovaná rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, že uloženou dobu správního vyhoštění stěžovatele zkrátila z 1 roku na 6 měsíců. Ve zbytku žalovaná rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila.

Stěžovatel rozhodnutí žalované napadl žalobou, která byla rozsudkem Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 14. 4. 2015, č. j. 1 A 14/2015 – 24, jako nedůvodná zamítnuta.

Rozsudek městského soudu následně stěžovatel napadl kasační stížností, v níž současně požádal, aby jí byl přiznán odkladný účinek podle § 107 odst. 1 s. ř. s.

Žádost o přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodňoval tím, že v případě nepřiznání odkladného účinku by došlo k nepřiměřenému zásahu do jeho práva na spravedlivý proces, protože by v důsledku povinnosti vycestovat nemohl uplatňovat práva spojená s řízením v této věci. Stěžovatel v této souvislosti poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které může být pro výkon práva stěžovatele na spravedlivý proces nezbytné, aby mohl zůstat na území České republiky. K právu na spravedlivý proces totiž náleží i právo vystupovat v tomto řízení osobně a být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny atd. Závěrem stěžovatel odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 – 96, publikované pod č. 786/2006 Sb. NSS, podle kterého odkladný účinek v řízení o kasační stížnosti může být přiznán nejen ve vztahu k napadenému rozsudku krajského (městského) soudu, ale i ve vztahu k žalobou napadenému správnímu rozhodnutí.

Žalovaná s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí. Dle jejího názoru nemůže být odůvodnění zásahem do práva cizince na spravedlivý proces užito jako obecného nástroje pro další legalizaci pobytu cizince na území ČR, a to zejména za situace, kdy pro neoprávněný pobyt na území ČR bylo cizinci rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve věci správního vyhoštění stěžovatele je tak z důvodu předchozího neoprávněného pobytu stěžovatele na území ČR v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Tím je požadavek, aby se na území ČR zdržovali pouze ti cizinci, kteří dodržují právní předpisy a respektují právní řád ČR. Má-li být správní opatření ve formě správního vyhoštění při zjištění neoprávněnosti pobytu na území ČR opatřením účinným, musí jeho účinky nastat co nejdříve po spáchání protiprávního jednání (resp. po jeho projednání). Další legalizací pobytu cizinců na území ČR z důvodu využití všech opravných prostředků v rámci správního či soudního řízení je bezdůvodně prodlužována doba jejich dalšího pobytu na území ČR, během které se cizincům nabízí, aby např. prostřednictvím svých vazeb na území (zintenzivněním zájmu o potomky, navázáním vztahu, početím dítěte, ovlivněním svědků...) dosáhli důvodnosti aplikace § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců pro nepřiměřenost zásahu rozhodnutí o správním vyhoštění do jejich soukromého a rodinného života.

Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce (zde stěžovatele) nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského (městského) soudu, na které je

pokračování

třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

Po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem a skutečností vyplývajících ze správního spisu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

Zdejší soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k odkladu právních účinků rozsudku městského soudu, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí o správním vyhoštění, do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, bude stěžovatel v důsledku právních účinků pravomocných a vykonatelných rozhodnutí správních orgánů nucen opustit území České republiky, a to ještě před rozhodnutím o kasační stížnosti.

Podstatné přitom je, že pro řádný výkon ústavního práva stěžovatele na spravedlivý proces je třeba, aby mohl setrvat na území České republiky do skončení řízení o kasační stížnosti. Byť je stěžovatel v tomto řízení v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto shledává především možnou újmu na výkonu práva stěžovatele na spravedlivý proces v důsledku nuceného opuštění České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti. Ze stejného důvodu ostatně přiznává § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců žalobě proti rozhodnutí o správním vyhoštění odkladný účinek na vykonatelnost napadeného rozhodnutí *ex lege* (s výjimkou případů vyhoštění cizince z důvodu ohrožení bezpečnosti státu), a není tedy bez dalšího dán důvod, proč by obdobnou možnost setrvat na území České republiky neměl mít vyhošťovaný cizinec i po dobu následného kasačního řízení. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem zákonem předpokládané újmy stěžovatele (srov. též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2013, č. j. 8 As 46/2013 – 36, ze dne 5. 9. 2011, č. j. 5 As 82/2011 – 92, a ze dne 17. 3. 2015, č. j. 5 Azs 39/2015 – 19, všechna uvedená usnesení jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínky stanovené § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Pokud jde o splnění uvedeného předpokladu, vychází zde soud z povahy věci, z obsahu spisového materiálu a z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, dostupném na www.nssoud.cz, kde dospěl k závěru, že *„[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu*

proporcionality vážit intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS).“

S ohledem na důvody správního vyhoštění stojí v daném případě proti podstatné újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu jen nízké nebo maximálně mírné intenzity. Stěžovatel nebyl vyhoštěn z důvodu ohrožení bezpečnosti státu, nýbrž z důvodů podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců. Námitky žalované, která s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí, tedy nejsou důvodné.

Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek podle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žaloba stěžovatele proti pravomocnému rozhodnutí o jeho správním vyhoštění měla *ex lege* odkladný účinek, postačí v daném případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku Městského soudu v Praze, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalované ve věci správního vyhoštění stěžovatele.

Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. června 2015

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu